

3. Павлович-Сенета Я.П. Загальна характеристика й історичні форми державної політики у сфері державної митної справи / Я. П. Павлович-Сенета // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична. – 2017. – Випуск 4. – С. 254 – 262.
4. Гуцул, І. А. Митна політика зарубіжних країн : навч. посіб. / І. А. Гуцул. - Тернопіль : ТНЕУ, 2018. - 198 с.
5. Дубініна А. А. Митна справа : підручник / А. А. Дубініна, С. В. Сорокіна, О. І. Зельніченко. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 320 с
6. Мартинюк В. П. Митна система та економічна безпека держави: теорія і методологія : монографія / В. П. Мартинюк. – К. : Астон, 2010. – 256 с.
7. Лепеха О. М., Смоляр М. М. Здійснення митної політики в Україні на сучасному етапі. Економічний вісник. Серія: фінанси, облік, оподаткування. Вип. 3. 2019. С. 118 – 122.
8. Дячкін О.П. Суспільна небезпечність контрабанди і правова відповідальність за її вчинення / О.П. Дячкін // Форум права. – 2015. – №1.
9. Криміналістика // за ред. В. Ю. Шепітька. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре», 2015.

ПРОБЛЕМИ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

*Тростянська К. М., канд. екон. наук, Овсяннікова Д. О., бакалавр
Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара*

Інформаційно-аналітичне забезпечення є основою для ухвалення ефективних управлінських рішень, тож для точних прогнозів та своєчасного виявлення ризиків необхідно забезпечити фахівців якісною інформаційно-аналітичною базою. Проблемаам інформаційно-аналітичного забезпечення управлінської діяльності присвячена значна кількість публікацій вітчизняних фахівців [1,2,3].

Глобалізаційні процеси сприяють накопиченню та поширенню масивів інформації різного складу. Ми живемо в інформаційному суспільстві, коли необхідні дані є у вільному доступі майже для кожної людини, однак їх якість та достовірність не завжди справджує очікування. Отже, під час вирішення завдання інформаційно-аналітичного забезпечення управління ризиками виникають певні труднощі, розглянемо їх.

Першою проблемою постає питання обсягу даних, що збираються. Сучасні організації, які керуються даними, збирають великий обсяг даних, тому ризик-менеджери та інші фахівці перевантажені кількістю зібраних даних. Організація може отримувати інформацію про кожен інцидент і взаємодію, які відбуваються щодня, залишаючи аналітикам тисячі взаємопов'язаних наборів даних. Тому існує потреба в системі даних, яка буде автоматично збирати та організовувати ланцюги інформації. Така система вивільнить співробітникам достатньо часу для обробки інформації та загалом пришвидшить процес аналізу.

Після вирішення питання обсягу інформації постає питання з їх значущістю та актуальністю у реальному часі, з такою кількістю доступних

даних важко отримати доступ до інформації, яка є найбільш необхідною. Навіть досвідчені аналітики можуть не повністю проаналізувати дані або зосередитися не на тих показниках, які дійсно додають цінності.

Крім того, якщо працівнику доводиться вручну переглядати дані, отримати інформацію про те, що зараз відбувається, у реальному часі може бути неможливо. Застарілі дані можуть мати значний негативний вплив на прийняття рішень. Для вирішення цього питання також необхідна система даних, яка збирає, організовує та автоматично сповіщає користувачів про тенденції. Така система полегшить створення звітів із відповідями на найважливіші запитання з необхідною точністю. Завдяки таким звітам і попередженням у режимі реального часу особи, які приймають рішення, можуть бути впевнені, що приймають рішення на основі повної та точної інформації.

Неабияке значення у процесі інформаційно аналітичного забезпечення є зрозумілість та ефективність подання даних, найкраще коли вони візуально представлені у вигляді графіків або діаграм. Ці інструменти неймовірно корисні, але їх досить складно створити вручну. Тому інформаційні системи дозволяють створювати звіти одним натисканням кнопки. Таким чином особи, які приймають рішення, матимуть доступ до необхідної інформації в привабливому та зрозумілому форматі.

Наступна проблема полягає в спробі проаналізувати дані з кількох незв'язаних джерел. Різні фрагменти даних часто містяться в різних системах, тому співробітники не завжди можуть прослідкувати та усвідомити це, що призводить до неповного або неточного аналізу. Об'єднання даних вручну забирає багато часу та може обмежити аналіз лише тим, що легко переглянути. Завдяки комплексній централізованій системі співробітники матимуть доступ до всіх типів інформації в одному місці. Це звільняє час, витрачений на доступ до кількох джерел, дозволяє перехресне порівняння та забезпечує повноту даних.

Переміщення даних в одну централізовану систему має невеликий вплив, якщо вони нелегко доступні для людей, які їх потребують. Особам, які приймають рішення, з питань ризик-менеджменту потрібен доступ до всіх даних організації, щоб зрозуміти, що відбувається в будь-який момент, навіть якщо вони працюють за межами підприємства. Доступ до інформації має бути найпростішою частиною аналізу даних. Ефективним рішенням може стати база даних, яка усуне будь-які проблеми з доступністю. Уповноважені співробітники зможуть безпечно переглядати або редагувати дані з будь-якого місця, ілюструючи організаційні зміни та забезпечуючи швидке прийняття рішень.

Однією з найвпливовіших проблем стає якість даних, яка забезпечує надійність результатів, бо немає нічого більш шкідливого для аналітики, ніж неточні дані. Основною причиною неточних даних є помилки, зроблені вручну під час введення даних. Це може призвести до значних негативних наслідків, адже аналіз використовуватиметься для впливу на рішення. Іншою проблемою є асиметричні дані: коли інформація в одній системі не відображає зміни, зроблені в іншій системі, залишаючи її застарілою. Тож знову виникає необхідність організувати дані в одну систему, де дані можна вводити автоматично за

допомогою обов'язкових полів або полів, що розкриваються, залишаючи мало місця для помилок людини. Системна інтеграція гарантує, що зміни в одній області миттєво відображаються на всій панелі.

Оскільки управління ризиками стає все більш популярним в організаціях, фінансові директори та інші керівники вимагають від ризик-менеджерів більшої кількості звітів та підвищення прибутковості. Комплексна система аналізу вивільнить ризик-менеджерам більше часу на обробку даних тобто і пришвидшить досягнення бажаного результату.

Але тут впливає ще одна проблема – обмежений бюджет. Відділ управління ризиками (якщо такий сформовано на підприємстві) часто є невеликим відділом, тому може бути важко отримати схвалення значних покупок, таких як система аналітики. Менеджери ризиків можуть забезпечити бюджет для аналізу даних, вимірявши рентабельність інвестицій у систему та обґрунтувавши переваги, які вона отримає.

Аналітика даних не може бути ефективною без організаційної підтримки як на вертикальному, так і на горизонтальному рівні організації. Менеджери ризиків будуть безсилі у багатьох справах, якщо не матимуть відповідних повноважень. Інші співробітники також відіграють ключову роль: якщо вони не надають дані для аналізу або їхні системи недоступні для менеджера з ризиків, буде важко створити інформацію, корисну для управління ризиками. Тому ризик-менеджерам потрібно надати необхідні повноваження та забезпечити доступом до джерел даних. Впровадження змін може бути складним, але використання централізованої системи аналізу даних дозволить легко повідомляти результати та ефективно досягати підтримки з боку багатьох зацікавлених сторін.

Деякі організації не в повній мірі аналізують ризики через недостатню компетенцію працівників. Це особливо актуально для підприємств, що не мають окремих підрозділів з ризик-менеджменту. Співробітники можуть не мати знань або можливостей проводити поглиблений аналіз даних. Цю проблему можна пом'якшити двома способами: звернення до аналітичної компетентності в процесі найму або наявність системи аналізу, яка проста у використанні.

Нарешті, аналітику важко масштабувати, оскільки організація росте та кількість даних, які вона збирає, зростають. Збір інформації та створення звітів стає дедалі складнішим. Система, яка може рости разом з організацією, має вирішальне значення для вирішення цієї проблеми.

Загалом, ми бачимо що всі вище перераховані проблеми можна вирішити застосувавши у роботі інформаційні системи, які значно полегшать роботу зі збору, впорядкування та аналізу даних.

Список використаних джерел:

1. Березняк Н.В. Проблеми інформаційно-аналітичного забезпечення інноваційної діяльності // Наука, технології, інновації. — 2018. — № 1 (5). — С. 37-42 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.nbuiv.gov.ua/handle/123456789/150884>

2. Шапошников К.С. Роль і значення інформаційно-аналітичного забезпечення в системі регіонального менеджменту [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.market-infr.od.ua/journals/2019/29_2019_ukr/60.pdf

3. Шеїна Н.В. Інформаційно-аналітичне забезпечення управління діяльністю підприємства / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/6711/1/studentresearchjournal162-34.pdf>

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ІНФОРМАЦІЇ ЯК СКЛАДОВА ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ТА ІНТЕЛЕКТУАЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ

Тульчинська С. О., д-р екон. наук, професор, Солосіч О. С., аспірант, Національний технічний університет «Київський політехнічний інститут ім. Ігоря Сікорського»

Сучасні підходи до забезпечення ефективного управління соціально-економічним розвитком характеризуються помітним домінуванням категорій знань та інновацій як ключових драйверів інтенсивного зростання, здатних сформувати потужний науково-технічний базис довгострокового економічного розвитку незалежно від рівня того чи іншого системного утворення. Разом з тим, варто розуміти, що наріжним каменем відповідних категорій є поняття інформації та інтелектуального потенціалу, які з одного боку, представляють собою першоджерело, а з іншого, інструментальний апарат механізмів реалізації ефективної політики зростання, формуючи тим самим фундаментальну основу процесів інтелектуалізації економічних процесів загалом. Слід відзначити, що становлення та перманентний розвиток глобалізаційних процесів є не менш важливим фактором, напроти, сприяючи виникненню відповідного синергізму дуальної взаємодії інтелектуалізації та глобалізації, оскільки саме за рахунок безумовних переваг останньої (таких як, можливості до вільного обміну результатами науково-технічної діяльності, спрощення доступу до знань, промислової кооперації, руху капіталів тощо) розширюється ресурсне поле можливостей та засобів розвитку інтелектуально-орієнтованих галузей, формування високотехнологічного продукту разом із подальшою його дифузиею у інші сфери економічної діяльності.

Утім, попри наявність широкого спектру позитивних впливів у яких виявляють себе явища глобалізації та інтелектуалізації економічних процесів, актуалізуються не менш вагомі загрози принципово нової етіології, що вимагають специфічних заходів реагування та їх своєчасної превенції. Особливо важливими у даному контексті є питання забезпечення економічної безпеки інформації, оскільки, спрощено, інтелектуальний потенціал окрім кадрової компоненти, представлений різними формами інформаційного ресурсу високої економічної цінності, що в сучасних умовах, потребує, релевантного відповідному рівню цінності, захисту. Об'єктивними причинами актуалізації проблематики економічної безпеки інформації як окремого предметного поля